

Iso Masihning Vahiyi - O'n Oltinchi Raqam

Yetti Momaqaldiroqning Ochildirilishi: Vahiy va Yashirin Tarixning Bashoratli Tahlili

Jeff Pippenger

2023-11-15

Biz Vahiy kitobining o'n birinchi bobidan o'n uchinchi bobigacha tasvirlangan yetti momaqaldiroqning yashirin tarixi bilan aniqlanadigan bashoratli voqealar ketma-ketligini bayon qilib kelmoqdamiz. Biz hali bu voqealar rivojida Protestantizm shoxi bilan Respublikachilik shoxining tarixini ustma-ust qo'yadigan nuqtaga yetganimiz yo'q. Shuningdek, biz hali Islomning Yarim tun faryodi xabaridagi o'rni aniqlash uchun tushunish poydevorini ham tayyorlaganimiz yo'q. Biroq, bu voqealar bilan bog'liq juda muhim bir haqiqat bor bo'lib, u ochib berilayotgan haqiqatlarni tushungan kishi nima qilishi kerakligini ko'rsatadi. Vahiyning barakasi unda yozilgan narsalarni "saqlash" mas'uliyatini ham o'z ichiga oladi.

Ochilayotgan tarix yo'li unda yozilgan narsalarni eshitadigan, o'qiydigan va ularga rioya qiladiganlarga Xudoning ijodiy qudratini yetkazadi. Shuning uchun endi Ishayoning so'nggi bashoratli rivoyati hamda Vahiyning o'n birinchi bobidan o'n uchinchi bobigacha bo'lgan qismlar haqidagi mulohazamizdan chekinib, quruq o'lik suyaklar vodiysi orqali o'tadigan axborot supermagistrali ko'chasida Ilyos va Muso o'lik yotgan "uch yarim kun"ning ahamiyatini belgilash vaqti keldi. Endi biz "sahro"ning ramziy ma'nosini aniqlaymiz.

So'nggi maqolada biz yetti momaqaldiroqning yashirin tarixi bilan belgilangan voqealar ketma-ketligining to'rtta bashoratli guvohini aniqladik. Masihning timsoli qatori, ikki guvoh qatori, hayvonning timsoli qatori va shimolning soxta podshohi qatori.

Shimolning qalbaki shohi nasabining ikkinchi yarmi 538-yilda papalikning hokimiyatga ko'tarilishi bilan boshlanadi. Shundan so'ng papalik — shimolning ruhiy qalbaki shohi — bir ming ikki yuz oltmish yil davomida ruhiy Quddusni va ruhiy Isroilni oyoq osti qildi.

Ular qilich tig'idan halok bo'ladilar va barcha xalqlar orasiga asir qilib olib ketiladilar; G'ayriyahudiylarning zamonlari tamom bo'lguncha, Quddus G'ayriyahudiylar tomonidan oyoqosti qilinadi. Luqo 21:24.

Yuhannoga ham muqaddas maskanni, ham lashkarni o'lchash buyurildi, ammo unga hovlini chetda qoldirish ham aytili, chunki u bir ming ikki yuz oltmish yil davomida g'ayriyahudiylarga berilgan edi.

Menga tayoqqa o'xshash bir qamish berildi; va farishta turib dedi: Tur, Xudoning ma'badini, qurbongohni va unda sajda qiluvchilarni o'lcha. Ammo ma'baddan tashqaridagi hovlini tashlab qo'y, uni o'lchama; chunki u g'ayriyahudiylarga berilgandir; va ular muqaddas shaharni qirq ikki oy oyoq osti qilurlar. Vahiy 11:1, 2.

Yuhanno va Luqo G‘ayriyahudiylar “Quddus”ni “qirq ikki oy” davomida “oyoq osti qilishlari”ga guvohlik beradilar. Yuhanno muddatni belgilaydi, Luqo esa bu tarixning yakunini ko‘rsatadi. Bu ikki guvoh Doniyor kitobining sakkizinchi bobi, o‘n uchinchi oyatidagi savolga murojaat qilmoqdalar.

Shunda men bir muqaddas zotning gapirayotganini eshitdim; va gapirayotgan o‘sha muayyan muqaddas zotga boshqa bir muqaddas zot dedi: “Kundalik qurbonlik, vayronagarchilik keltiruvchi gunoh va muqaddas maskan bilan lashkarning oyoq osti qilinib toptalib ketishiga doir vahiy qachongacha davom etadi?” Daniel 8:13.

Muqaddas maskan va lashkar oyoq osti qilinib ezib tashlanadigan muddat haqidagi savol, Quddusni oyoq osti qilib ezib tashlash ishini amalga oshiradigan ikki vayronkor kuchni aniqlaydi; Danielda Quddus “muqaddas maskan” va shuningdek “lashkar” sifatida tasvirlangan. J. N. Andrews ifoda etganidek, bu oyatning to‘g‘ri asosiy tushunchasi shuki, oyat muqaddas maskan bilan lashkarni oyoq osti qilib ezgan ikki vayronkor kuchni ko‘rsatadi. Oyatda ko‘rsatilgan birinchi vayronkor kuch majusiylik, ikkinchisi esa papalikdir. “Lashkar” so‘zi Danielning Yuhanno ma‘badda, ya‘ni Quddusda bo‘lgan “ibodat qiluvchilar” deb ta‘riflagan kishilar uchun ishlatgan ifodasidir.

“DANIYOR 8-BOBDA IKKI «VAYRONAGARCHILIK» BOR.—Bu haqiqat Josiah Litch tomonidan shunchalik ravshan bayon qilinganki, biz uning so‘zlarini keltiramiz:

“‘Kundalik qurbonlik’ — inglizcha matnning hozirgi o‘qilishidir. Ammo asl matnda qurbonlik degan narsa umuman yo‘q. Bu hamma tomonidan e‘tirof etilgan. Bu tarjimonlar tomonidan unga berilgan izoh yoki talqindir. To‘g‘ri o‘qilish esa shundaydir: ‘kundalik va vayronagarchilikning gunohi’; bu yerda kundalik va gunoh “va” bilan o‘zaro bog‘langan; kundalik vayronagarchilik va vayronagarchilikning gunohi. Bular muqaddas maskan va lashkarni vayron qilishi kerak bo‘lgan ikki vayron qiluvchi kuchdir.’—Prophetic Expositions, 1-jild, 127-bet.

“Ma‘badda va lashkar kundalik hamda vayronagarchilikning gunohi tomonidan oyoq osti qilinishi lozim bo‘lgani ravshandir. 13-oyatni diqqat bilan o‘qish bu masalani qat‘iy hal qiladi. Va bu haqiqat yana bir boshqasini ham tasdiqlaydi, ya‘ni: bu ikki vayronagarchilik — Shayton Yahovaning sajdasi va ishini ag‘darib tashlashga uringan ikki ulkan shakldir. Janob Millerning bu ikki atamaning ma‘nosi haqidagi mulohazalari hamda o‘zi bu ma‘noni aniqlashda tutgan yo‘li quyidagi sarlavha ostida taqdim etiladi:”

“IKKI XAROBALIK BUTPARASTLIK VA PAPALIKDIR”

“‘Men o‘qishda davom etdim va u [kundalik] uchragan boshqa biror holatni topa olmadim; faqat Doniyorda topdim. So‘ng men [konkordans yordamida] u bilan bog‘liq turgan so‘zlarni oldim: “olib tashlamoq”; u “kundalik”ni olib tashlaydi; “kundalik olib tashlanadigan vaqtdan boshlab”, va hokazo. Men o‘qishda davom etdim va bu matn haqida hech qanday nur topolmasam kerak, deb o‘yladim; nihoyat, 2 Salonikaliklarga 2:7, 8 ga keldim. “Chunki qonunsizlik siri allaqachon amalda; faqat hozir to‘sib turgan zot, to‘yo‘ldan olinmaguncha, to‘sib turadi; shundan keyin esa o‘sha yovuz oshkor bo‘ladi”, va hokazo. Men o‘sha matnga

kelganimda, oh! haqiqat naqadar ravshan va ulug‘vor ko‘rindi! Mana u! Ana shu “kundalik” ekan! Xo‘sh, endi Pavlus “hozir to‘sib turgan zot”, ya‘ni to‘sqinlik qilayotgan kishi deganda nimani nazarda tutadi? “Gunoh odami” va “yovuz” deganda papachilik nazarda tutiladi. Xo‘sh, papachilikning oshkor bo‘lishiga nima to‘sqinlik qilmoqda? Albatta, bu butparastlikdir; demak, “kundalik” butparastlikni anglatishi kerak.”—Second Advent Manual, 66-bet.” J. N. Andrews, *The Sanctuary and the 2300 Days*, 33, 34.

Levilar yigirma oltinchi bobdagi “yetti vaqt”ning amalga oshishida, butparastlik ma’bad va lashkarni bir ming ikki yuz oltmish yil davomida oyoq osti qildi, so‘ng papachilik ham xuddi shu ishni yana qo‘shimcha bir ming ikki yuz oltmish yil davomida qildi. Luqo va Yuhannoga ko‘ra, papachilik Quddusni bir ming ikki yuz oltmish yil davomida oyoq osti qilib keldi, to papachilik 1798 yilda o‘zining halokatli yarasini olgunicha. 1798 dan bir ming ikki yuz oltmish yil ayirilsa, 538 yil hosil bo‘ladi. 538 dan bir ming ikki yuz oltmish yil ayirilsa, miloddan avvalgi 723 yil hosil bo‘ladi; aynan o‘sha paytda Ossuriya, o‘sha davrdagi shimolning haqiqiy shohi, Isroilning shimoliy shohligini asirlikka olib ketgan edi.

Yuhanno faqat papalik muqaddas maskan va lashkarni oyoqosti qilgan bir ming ikki yuz oltmish yilga ishora qiladi, ammo Luqo butparastlik va papalik Quddusni oyoqosti qilgan bir ming ikki yuz oltmish yillik har ikkala davrga murojaat qiladi, chunki u: “to g‘ayriyahudiylarning vaqtlari bajo bo‘lmaguncha”, deb aytadi. Luqo Quddusning oyoqosti qilinishini birgina “vaqt”dan ortiq narsa sifatida ko‘rsatadi, chunki u buni g‘ayriyahudiylarning “vaqtlari”ning bajo bo‘lishi deb ataydi.

Albatta, 1856-yilda Millerchi Adventizm Laodikiyaga aylandi va oradan yetti yil o‘tgach, ular Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt” haqiqatini rad etdilar; shuning uchun Adventizm uchun Muqaddas Kitobdagi bu sodda haqiqatlarni ko‘rish imkonsizdir. Men ko‘rsatib berayotgan haqiqat shundan iboratki, uchta belgilangan nuqtani, birinchi va ikkinchi belgilangan nuqta orasidagi bir vaqt davrini, so‘ng esa ikkinchi va uchinchi belgilangan nuqta orasidagi ikkinchi bir vaqt davrini aniqlab beradigan yetti momaqaldiroqning yashirin tarixi soxta shimol shohining payg‘ambarlik qatori ichida ifodalangan.

O‘sha qator miloddan avvalgi 723-yilda, Isroilning shimoliy shohligi Ossuriya shohining qo‘li bilan — ya‘ni shimolning tom ma‘nodagi shohining qo‘li bilan — asirlikka olib ketilganida boshlandi. So‘ng 538-yilda shimolning ruhiy shohi hokimiyat bilan quvvatlantirildi va u 1798-yilda halokatli yara olgunicha, yana bir ming ikki yuz oltmish yil davomida ruhiy Quddusni oyoq osti qildi. Miloddan avvalgi 723-yildan 538-yilgacha Isroilni bo‘ysunishda tutib turgan kuchlar doimo majusiy kuchlar edi.

Masihning chizig‘i shimolning haqiqiy shohining milodiy 27-yildagi suvga cho‘mishida moylanishini ko‘rsatadi; va oradan ming ikki yuz oltmish bashoratli kun o‘tgach, U xochga mixlandi. Shundan so‘ng, milodiy 34-yilda Stefanning toshbo‘ron qilinishigacha, Uning shogirdlariga shimolning haqiqiy shohi haqidagi xabarni taqdim etish qudrati berildi. Butun xizmatining ming ikki yuz oltmish kuni davomida Masihning yurmagan yagona vaqti, U tantanali kirish paytida Quddusga minib kirgan payt edi. Shunday ekan, U ming ikki yuz oltmish kun davomida Quddusni oyoq osti qildi; xochdan keyin Uning shogirdlari ham xuddi shunday qildilar.

Har ikkala chiziq — qalbaki shimol shohi va haqiqiy shimol shohi bo‘lgan Masih — ming ikki yuz oltmish kun davomida Quddusni va lashkarni oyoq osti qildi.

Butparastlik haqiqiy yahudiylarning yerdagi muqaddas maskan xizmatidagi sajda tizimining qalbakilashtirilgan nusxasi edi, papachilik esa ruhiy yahudiylarning samoviy muqaddas maskan xizmatining qalbakilashtirilgan nusxasidir. Butparastlikning ming ikki yuz oltmish yili Masihning ming ikki yuz oltmish kuniga muvoziy edi, papachilikning ming ikki yuz oltmish yili esa shogirdlarning ming ikki yuz oltmish kuniga muvoziy edi.

Ikki satrning har biri 2023-yil iyul oyida omma oldida ochila boshlagan yetti momaqaldiroqning yashirin tarixiga oid ayni bir xil bashoratli tuzilmani o‘z ichiga oladi. Bu ochilish qisman Millerchilar harakatining birinchi umidsizligini tan olish orqali amalga oshirildi. Ularning birinchi umidsizligi o‘n bokira haqidagi masalda “kechikish vaqti” deb ataladigan bir vaqt davrini boshlab berdi. “Kechikish vaqti” Nyu-Xempshir shtatining Ekseter shahridagi lager yig‘inida yakuniga yetdi, o‘sha yerda Yarim tun faryodi xabari to‘liq qaror topgan edi. Ekseter lager yig‘ini ikkinchi yo‘l-belgi bo‘ldi, va shundan so‘ng hukmning uchinchi yo‘l-belgisi hamda so‘nggi umidsizlik kelguniga qadar Yarim tun faryodi xabari e‘lon qilingan bir vaqt davri boshlandi.

Uchta yo‘lko‘rsatkich birinchi umidsizlik, Yarim tun nidosi xabari va oxirgi umidsizlik edi. Bu uch yo‘lko‘rsatkich ibroniycha “haqiqat” so‘ziga muvofiq keladi; u ibroniy alifbosining birinchi, o‘n uchinchi va oxirgi harflarini ifodalaydi. Birinchi va oxirgisining ikkalasi ham umidsizlik bo‘lgani Alfa va Omeganning muhrini ifodalaydi.

Millerchilar tarixida ming ikki yuz oltmish kunning bevosita ifodasi yo‘q, biroq Millerchilar tarixi birinchi harakatning tarixi bo‘lib, shu bois u so‘nggi harakatning timsolidir. So‘nggi harakatdagi birinchi hafsalasi pir bo‘lishning tarixi 2020-yil 18-iyulda boshlandi va u Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida tasvirlangan. Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida ikki guvoh o‘ldiriladi; bu esa so‘nggi harakatdagi birinchi hafsalasi pir bo‘lishni belgilaydi, u birinchi harakat tomonidan timsollangan edi.

Vahiy 11-bobda umidsizlik ularning o‘lik tanalari ko‘chada yotgan bir ming ikki yuz oltmish kunlik davrni boshlab berdi va shu tariqa masaldagi kechikish vaqtini belgiladi. Ular tirilganida, Yakshanba qonunining hukmi bilan ayni bir soatda bayroq singari ko‘tariladilar. Ikki guvohning tarixi ramziy bir ming ikki yuz oltmish kunlik davrni o‘z ichiga oladi.

Uchinchi farishtaning harakati tafsilotlari yetti momaqaldiroqning yashirin tarixida boshqa parallel yo‘nalishlarga qaraganda ancha ko‘proq aniqlik beradi, biroq uchinchi farishta yo‘nalishi, shimolning haqiqiy shohi yo‘nalishi va shimolning soxta shohi yo‘nalishi — barchasi bir xil bashoratli xususiyatlarga egadir: boshlanish nuqtasi, undan keyin o‘rta nuqtaga yetib boradigan bir vaqt davri, va undan keyin oxirgi nuqtadagi hukmga yetib boradigan yana bir vaqt davri.

Ming ikki yuz oltmish kun yetti momaqaldiroqning yashirin tarixining asosiy unsuridir. Vahiy kitobining o‘n ikkinchi bobida ming ikki yuz oltmish kun “sahro” sifatida timsollangan.

Va ayol sahroga qochib ketdi; u yerda uning uchun Xudo tomonidan tayyorlangan bir joy bor edi, toki u yerda uni ming ikki yuz oltmish kun boqsinar. Vahiy 12:6.

Jamoat papalik hokimiyatining oyoqosti qilinishidan qochish uchun bir ming ikki yuz oltmish yilga cho'lg'a qochdi. O'n to'rtinchi oyat yana bir guvohlikni taqdim etadi.

Va ayolga buyuk burgutning ikki qanoti berildi, toki u ilonning yuzidan sahroga, o'z joyiga uchib borsin; u yerda u bir vaqt, vaqtlar va yarim vaqt davomida oziqlantiriladi. Vahiy 12:14.

Jamoat ajdaho va papalikning ta'qibidan ming ikki yuz oltmish yil davomida qochib ketdi, shuning uchun "sahro" ming ikki yuz oltmish kunning timsolidir. Bu son Doniyor va Vahiy kitoblarida bevosita yetti marta uchraydi, biroq Muqaddas Yozuvlarda u yana bir necha boshqa tarzda ham ifodalangan. Har bir holatda u Levilar yigirma oltinchi bobdagi "yetti zamon"ni anglatadi.

Miloddan avvalgi 723-yildan 538-yilgacha butparastlik muqaddas maskan va lashkarni oyoq osti qilgan bo'lsin, yoki papalik ruhiy Quddusni va undagi sajda qiluvchilarni oyoq osti qilgan bo'lsin, bu Levilar kitobining yigirma beshinchi va yigirma oltinchi boblarida ifodalangan "yerning shanbalari" ahdini Xudoning xalqi buzishi oqibatida yuzaga kelgan Xudo xalqining tarqatib yuborilishining bir tasviri edi. Yigirma oltinchi bobda bu Xudoning ahdi ustidagi nizosi deb ataladi.

Men sizlarning ustingizga ahdimning qasosini oladigan qilichni keltiraman; va sizlar shaharlaringiz ichida to'planganingizda, orangizga vabo yuboraman; va sizlar dushman qo'liga topshirilasizlar. Leviticus 26:25.

Xudoning ahdiga qarshi isyon Xudoning xalqining boshiga "Mening ahdimning janjali" sifatida ifodalangan qullik va tarqalishni keltirdi. Doniyor Musoning "la'nati" va "qasami" deb ataydigan, shuningdek "Mening ahdimning janjali" deb ham ataladigan jazoni tushunmaslik, kishini Doniyor kitobining to'qqizinchi bobida ifodalangan Masihning ishining chuqurroq ma'nosini ko'rishdan ko'r qiladi. Ellen Uayt yozuvlarida Laodikiyadagi ko'rlik holatida bo'lgan Xudoning xalqiga berilgan izchil baho shuki, ular "sababdan oqibatga qarab mulohaza yurita" olmaydilar. Siz Zulmat asrlarining ming ikki yuz oltmish yilini tushunaman, deb da'vo qilishingiz mumkin, ammo agar o'sha oyoqosti qilinishning "sababi"ni bilmasangiz, siz ko'rsiz.

Va u ko'plar bilan bir hafta uchun ahdni tasdiqlaydi; va haftaning yarmida qurbonlik bilan nazrni to'xtatadi, va jirkanch narsalarning yoyilishi tufayli uni vayron qiladi, hatto nihoyasigacha; va belgilab qo'yilgan narsa vayron qilingan ustiga yog'iladi. Doniyor 9:27.

Masihning ahdni tasdiqlashi Uning "ahdining nizosi" bilan bevosita bog'liqdir. "La'nat"ning davomiyligi ikki ming besh yuz yigirma yil bo'lgan edi, va Masihning o'sha ayni ahdni tasdiqlashining davomiyligi ikki ming besh yuz yigirma kun bo'ldi. Yetti momaqaldiroqning yashirin tarixining tuzilishini ta'minlaydigan ibroniycha "haqiqat" so'ziga muvofiq, Masih O'z ahdini tasdiqlashi kerak bo'lgan bashoratli hafta ibroniy alifbosining birinchi, o'n uchinchi va oxirgi harflari bilan ifodalanadigan uchta yo'l-belgiga ega edi.

Haftaning birinchi alomat-bekati Uning suvga cho'mishi edi, ikkinchi alomat-bekat xoch edi, oxirgisi esa Stefanning o'limi edi. Samoviy farishtalar Uilyam Millerni "yetti vaqt"ni ko'rishga yo'naltirganidek, Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi "yetti vaqt"ni ko'rishni rad etish, Masih O'z qonini to'kib, Uning qadimgi haqiqiy xalqi rad etgan ayni ahdni tasdiqlagan

bashoratning o‘zini to‘liq ko‘ra olish qobiliyatini yo‘qqa chiqaradi. Oxir-oqibat najot topadigan har bir kishi “haqiqat”ni faqat qisman va to‘liq bo‘lmagan tarzda tushunadi. Ammo “haqiqat”ni qasddan ko‘rishni rad etadigan hech kim najot topmaydi. Otaga eltadigan yo‘l faqat bittadir, u ham Iso orqali, va Iso — “haqiqat”dir.

Bu mulohaza yuritishga arziydigan bir tushunchadir, chunki u Levilar kitobining yigirma beshinchi va yigirma oltinchi boblaridagi ahdga taalluqlidir. “Yetti vaqt”ning “la’nati” qadimgi tom ma’nodagi Isroil ustiga yerni orom oldirish qoidalarini qo‘llashga va Yubiley haqidagi ko‘rsatmalarni ado etishga bo‘lgan istaksizliklari tufayli keltirildi. Bu qilinmaganlik gunohi edi. La’nat ular bevosita “o‘ldirma” yoki “o‘g‘irlik qilma” kabi amrni buzganlari uchun emas, balki ularga bajarish buyurilgan ishni bajarmay qoldirganlari uchun ustilariga keltirildi. Ular shunchaki yerni orom oldirish bilan bog‘liq ko‘rsatmalarni e’tiborsiz qoldirdilar. “Yetti vaqt”ni (farishtalar William Millerga kashf etishga yo‘l ko‘rsatgan haqiqatni) qandaydir muqaddaslanmagan sabab bilan shunchaki qabul qilmaydigan Adventistlar ham, aslida, haqiqatni chin dildan tekshirishga hech qachon vaqt ajratmagan bo‘lib, qadimgi tom ma’nodagi Isroil mensimagan ayni ahdiy ma’lumotni pisand qilmaslik orqali xuddi o‘sha turdagi qilinmaganlik isyonini sodir etmoqdalar. Boshlanish oxirni tasvirlaydi.

Vahiy kitobining o‘n ikkinchi bobida “cho‘l” deb belgilangan bir ming ikki yuz oltmish kun “yetti zamon”ning ramzidir. Masih xizmatining bir ming ikki yuz oltmish kuni ham, shogirdlarning xizmatining bir ming ikki yuz oltmish kuni ham ahd tasdiqlanayotgan butun haftani ifodalaydi. Butparastlik Xudoning xalqini oyoq osti qilgan bir ming ikki yuz oltmish yil ham, papalik Xudoning xalqini oyoq osti qilgan bir ming ikki yuz oltmish yil ham Musoning la’natidagi butun “yetti zamon”ni ifodalaydi.

Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida, ming ikki yuz oltmish kundan keyin, o‘lik suyaklar yuz qirq to‘rt ming sifatida ahdga kirishishlari uchun yana hayotga keltiriladi. Ammo ular o‘sha ahdiy munosabatni amalga oshirishlari uchun, xuddi Doniyor to‘qqizinchi bobda qilganidek, ahd shartlarini bajarishlari talab etiladi. “Yetti vaqt” ahdining shartlari dushman yurtida bo‘lib qolganlar uchun aniq ko‘rsatmalarni o‘z ichiga oladi. Sohib yuborilganliklari haqiqatini anglab uyg‘onganlar Egamizga qaytishni istaganlarida, Levilar kitobining yigirma oltinchi bobi ularga qanday qaytishlari kerakligi haqida ko‘rsatmalar beradi.

Orangizda qolganlar dushmanlaringiz yurtlarida o‘z gunohlari ichida so‘lib boradilar; ota-bobolarining gunohlari ichida ham ular bilan birga so‘lib boradilar. Agar ular o‘z gunohlarini va ota-bobolarining gunohlarini, Menga qarshi qilgan xiyonatlarini, shuningdek Menga qarshi yurganliklarini e’tirof etsalar; Men ham ularga qarshi yurganimni va ularni dushmanlari yurtiga olib kirganimni tan olsalar; agar shunda ularning sunnatsiz qalblari kamtarlikka kelsa va ular o‘z gunohlarining jazosini qabul qilsalar: unda Men Yoqub bilan qilgan ahdimni eslayman, Ishoq bilan qilgan ahdimni ham, Ibrohim bilan qilgan ahdimni ham eslayman; yerni ham eslayman. Leviticus 26:39–42.

Muqaddas Yozuvlarda “pine away” iborasi erib ketish, buzilish va butunlay yemirilib yo‘q bo‘lishni anglatadi. Pine away bo‘lish — o‘lik quruq suyaklarga aylanib borishdir. Va bu ko‘rsatma o‘limni belgilaydi, chunki u o‘z ahvoliga uyg‘onganlarni “dushmanlaringizning yurtida”

bo'lganlar sifatida tasvirlaydi.

Yo'q qilinadigan so'nggi dushman o'limdir. 1 Korinfliklarga 15:26.

2020-yil 18-iyulda uchinchi farishtaning harakatidagi birinchi umidsizlik yuz berdi. Bu muqaddas bashoratli islohot yo'llaridagi boshqa barcha birinchi umidsizliklar orqali timsollangan edi. Hizqiyolning o'ttiz yettinchi bobi oxirgi kunlarda Xudoning xalqini shunchalik parchalangan, buzilgan va yemirilib ketgan holatda ko'rsatadiki, ular shunchaki quruq o'lik suyaklar vodiysiga aylangan bo'ladilar. Ular dushman yurtidadirlar; bu o'lim yurtidir. Vahiy kitobining o'n birinchi bobida ikki guvoh o'ldirilib, ko'chada qoldiriladi. Barcha payg'ambarlar bir-biriga muvofiq gapiradilar. Shunday ekan, Muso Hizqiyol vodiysi ichidan o'tadigan ko'chada o'lik yotganlarga gapirmoqda. Ularning umidsizlikdagi holatida ularga Irmio orqali ko'rsatma beriladi.

Shuning uchun Egamiz shunday deydi: Agar sen qaytsang, Men seni yana qaytaraman, va sen Mening huzurimda turursan; agar sen qimmatlisini razildan ajratib chiqarsang, Mening og'zimdek bo'lursan; ular senga qaytsinlar, ammo sen ularga qaytma. Yeremiyo 15:19.

Yeremiyoga agar u Xudo nomidan so'zlashni istasa, qaytishi lozimligi, va shu orqali qimmatlisini razildan ajratishi kerakligi bildiriladi. Parchaning konteksti razillar uning oldiga qaytmasligi kerak bo'lganlar ekanini ko'rsatadi. U parchada o'zining hafsalasi pir bo'lgan holatida tasvirlanganda, yolg'iz bo'lganini ta'kidlaydi.

Men mazax qiluvchilarning yig'inida o'tirmadim, na shodlandim; Sening qo'ling tufayli yolg'iz o'tirdim, chunki Sen meni g'azabga to'ldirding. Yeremiyo 15:17.

Yeremiyo "masxarachilar jamoasi"da o'tirgan emas edi, chunki u yolg'iz o'tirgan edi. U masxarachilar jamoasi bo'lgan razillarning oldiga qaytmasligi kerak edi. 1863-yilda Adventizm Musoning "yetti vaqt"ini rad etish uchun Bobil qizlarining Muqaddas Kitobga oid metodologiyasiga qaytganida, "masxarachilar jamoasi"ga qaytishni boshladi. Ammo Yeremiyo Millerchilar tarixidan ko'ra, aniqrog'i, oxirgi kunlar haqida gapirmoqda. O'lik suyaklar vodiysidagilar dushmanlar yurtida ekanliklarini anglab uyg'onganlarida, ular ko'chada o'z o'limlari ustidan quvonganlarning oldiga hech qachon qaytmasliklari kerak. O'sha guruh Yeremiyoning oldiga qaytishi mumkin, ammo u ularning oldiga qayta olmaydi.

Ammo agar ular qaytmoqchi bo'lsalar, ular "yetti vaqt" bilan bevosita bog'liq bo'lgan, Muso tomonidan berilgan ko'rsatmalarga ham rioya qilishlari kerak. Vahiy kitobining o'n birinchi bobida ko'chada o'lik yotganlar uch yarim kun davomida o'likdirlar, bu esa bashoratli ma'noda "sahro"dir.

Shu sababli o'liklarning dastlabki uyg'onishi suyaklarning bir-biriga qo'shilishiga sabab bo'ladigan xabar orqali amalga oshadi, ammo ular hali tirik emas. Ularni qudratli lashkarga aylantirish uchun to'rt shamol haqidagi xabar, ya'ni muhrlash xabari talab etiladi. Ularni bir joyga to'playdigan birinchi xabar esa "ovoz"dan keladi.

Xudoyingiz deydi: "Xaloyimga taskin beringlar, taskin beringlar. Quddusga ko'ngilga yoqarli so'zlar aytinglar va unga nido qilinglar: uning jang-u jadali nihoyasiga yetdi, gunohi kechirildi;

chunki u barcha gunohlari uchun Egamizning qo‘lidan ikki hissa oldi”. Cho‘lda nido qiluvchining ovozi: “Egamizning yo‘lini hozirlanglar, sahroda Xudoyimiz uchun katta yo‘lni tekis qilinglar. Har bir vodiya ko‘tariladi, har bir tog‘ va tepalik pasaytiriladi; egrilik to‘g‘rilanadi, notekis joylar esa tekislik bo‘ladi”. Ishayo 40:1–4.

Ovoz sahrodan keladi; sahro “yetti zamon”lik tarqalishning ramzidir. O‘sha ovoz sahroda yangraydi, chunki Hizqiyo ham o‘lik suyaklar vodiysiga olib borilgan edi. U uzoqdan emas, aynan o‘sha vodiyni o‘zidan turib guvohlik bergan edi.

Egamizning qo‘li mening ustimda edi; U meni Egamizning Ruhi ila olib chiqib, suyaklarga to‘la bo‘lgan vodiyni o‘rtasiga qo‘ydi. Hizqiyol 37:1.

Vodiy — uch yarim kunlik sahrodir. Ovozning va‘dasi shuki, Quddusning gunohi kechirilgan va uning urushi tugagan. Bu va‘da oxirgi kunlarda amalga oshiriladigan yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishini ifodalaydi. Ammo uning gunohining kechirilishi uning barcha gunohlari uchun “ikki hissa” olishi bilan bog‘liqdir. Muso taklif etgan chora nafaqat o‘zlarining gunohlarini, balki ota-bobolarining gunohlarini ham e‘tirof etishni talab qiladi. Agar ular o‘sha amrni bajo keltirsalar, ularning gunohi kechiriladi.

Biz bu haqiqatlarni keyingi maqolada davom ettiramiz.

Ha, butun Isroil Sening qonuningni buzdi, hatto Sening ovozingga quloq solmaslik uchun undan yuz o‘girdi; shu bois la‘nat ustimizga yog‘ildi, va Xudoning quli Musoning qonunida yozilgan qasam ham, chunki biz Unga qarshi gunoh qildik. Va U bizga va ustimizdan hukm qilgan hakimlarimizga qarshi aytgan so‘zlarini ustimizga ulkan kulfat keltirish bilan tasdiqladi; zero butun osmon ostida Quddus boshiga tushganiday narsa bo‘lmagan. Musoning qonunida yozilganidek, bu butun kulfat boshimizga keldi; ammo biz Egamiz Xudoyimiz huzurida ibodat qilib yolvormadik, toki o‘z gunohlarimizdan qaytaylik va Sening haqiqatingni angalaylik. Doniyor 9:11–13.